

EDUKACINĖS PROGRAMOS APRAŠO FORMA

Programos pavadinimas	„Negaliu skaityti, galiu žinoti“
Programos rengėjas (-ai) (skyrius, pareigos, vardas, pavardė)	Lietuvos aklųjų bibliotekos (LAB) Vartotojų aptarnavimo skyriaus vyriausioji bibliotekininkė Ukmergėje Asta Girnienė
Informacija apie programos rengėją (patirtis, išsilavinimas ir kt.)	Darbas LAB nuo 2006 m. Vilniaus pedagoginis universitetas, Edukologijos bakalauro laipsnis ir socialinio pedagogo kvalifikacija
Kontaktai	a.girniene@labiblioteka.lt Tel. 8 610 30 067

BENDRA INFORMACIJA APIE EDUKACINĘ PROGRAMĄ

Dalyvių amžius/klasė	Ikimokyklinukai 1–4 klasės 5–8 klasės 9–12 klasės Suaugusieji Kita (įvardinti)
Grupės dydis	15 žmonių (daugiausia 20)
Trukmė	1 val.
Pritaikymas neįgaliesiems	Programa skirta regos neįgaliesiems bei asmenims, negalintiems skaityti spausdinto teksto.
Edukacinės programos anotacija (trumpas edukacijos turinio aprašymas)	Edukacinė programa „Negaliu skaityti, galiu žinoti“ skirta asmenims, negalintiems skaityti spausdinto teksto. Šią programą galima taikyti bet kokio amžiaus asmenims. Iš anksto parenkamas tekstas, kuris yra publikuotas tik reginčiųjų raštu. Prieš užsiėmimą pagal šį tekstą yra parengiami klausimai. Prasidėjus užsiėmimui su tekstu supažindinama grupė – jis yra aiškiai ir suprantamai perskaitomas. Vėliau dalyviams pateikiami parengti klausimai. Dalyviai atsakinėja į klausimus tol, kol atsako, arba tampa akivaizdu, kad atsakymo nežino. Aktyviausiam, daugiausia kartų teisingus atsakymus pateikusiam dalyviui, galima įteikti simbolinį prizą. Ši edukacija – kryžiažodžio atitiktumo, tik sprendžiamas jis ne raštu, o žodžiu, ir veiksmas vyksta ne individualiai, o grupėje.
Edukacinės programos temos ir potėmės (pildoma, jei edukacinę programą sudaro daugiau nei viena tema)	

--	--

TIKSLAS, UŽDAVINIAI, SIEKTINI REZULTATAI

Tikslas (<i>esminis edukacinės programos tikslas, ko siekiama edukacine programa</i>)	Pagrindinis edukacinės programos tikslas – ne tik perteikti informaciją pasitelkiant garsinius skaitymus programos dalyviams, negalintiems skaityti spausdinto teksto, bet kartu lavinti jų atmintį bei pagilinti žinias. Dalyviai skatinami atidžiau klausyti skaitomo teksto, o atsakę į klausimą, akcentuojantį tam tikrą informaciją, geriau ją įsimena.
Uždaviniai (<i>suformulavus ugdymo tikslą, numatomi uždaviniai, kurie nusako, kaip šio tikslo bus siekiama</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parinkti klausytojų auditorijai aktualų tekstą. Tai gali būti tekstas, susijęs su dalyvių gyvenamąja vieta (pavyzdžiui, Ukmergės rajone gyvenantiems tikslinės auditorijos asmenims tekstas gali būti parenkamas apie jiems pažįstamas, įdomias Ukmergės rajono vietas). 2. Iš anksto parengti klausimus, susijusius su tekstu. 3. Surengti diskusiją ir aptarimą: kas labiausiai dalyviams įsiminė. Refleksija surašoma ant atskiro lapo, dalyviams bediskutuojant. To galima paklausti ir būsimoje edukacijoje (jei dirbama su ta pačia grupe) – ką dar prisimena dalyviai iš praėjusios edukacijos.
Rezultatai (<i>kokių įgūdžių, žinių įgis ir kokias kompetencijas lavins edukacijos dalyviai</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Auditorija gaus informacijos, kuri, tikėtina, niekada nebus įgarsinta ar pateikta kitais jiems prieinamais formatais. 2. Lavinama klausančiųjų atmintis. 3. Plečiamas akiratis. Akcentuojant tam tikrą teksto informaciją klausimo forma, ji geriau įsiminama. Todėl žmogus visada ją galės panaudoti diskusijose ar pokalbiuose su draugais. 4. Pasitenkinimo jausmas, kai atspėjamas atsakymas į klausimą. Be to, tai ir malonus laiko praleidimas – regos neįgalieji labai mėgsta spręsti kryžiažodžius, tačiau negali jų perskaityti. Ši edukacija ne tik iš dalies padėtų išspręsti šią problemą, bet būtų nukreipta į tikslingą informacijos pateikimą.

METODINĖ INFORMACIJA APIE PROGRAMĄ

Priemonės ir kaštai (<i>kokios priemonės reikalingos edukacinio užsiėmimo metu, pavyzdžiui, projektorius, popierius, žirklės, dėlionės, rašikliai ir pan. Įvardinama programos sąnaudų kaina vienam dalyviui</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekstai. Tai leidiniai, pasiskolinti iš viešosios bibliotekos apie rajoną, kuriame gyvena auditorija. Pavyzdžiui, iš Ukmergės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos, Bibliografijos-kraštotyros skyriaus apie Ukmergės rajoną, jo įdomias vietas ir žmones. Ši literatūra prieinama tik kaip spausdintas tekstas. 2. Edukatorius iš anksto pasirengia ir atsispausdina klausimų ir atsakymų lentelę. 3. Prizas – tuo metu turimas LAB – į daugiausia klausimų teisingai atsakiusiam dalyviui.
--	---

<p>Mokymo(si) metodai (<i>įvardyti mokymo(si) metodus, naudojamus edukacinėje programoje, siekiant edukacinės programos tikslo ir įgyvendinant uždavinius</i>) <i>Pastaba: patariama pildyti užpildžius programos eigą</i></p>	<p>1. Žodinis. 2. Praktinis: klausimynas.</p>
<p>Edukacinė aplinka (<i>kokioje erdvėje vyksta edukacinė programos, kuo ypatinga edukacinė aplinka, kaip ji papildo edukacinės programos turinį, kaip ją sukuria edukatorius ir / ar dalyviai</i>)</p>	<p>(<i>aprašymas būtinas, jei edukacija vyksta ypatingoje aplinkoje, ne konferencijų ar mokymų klasėje, o, pavyzdžiui, saugykloje, rūsyje ir pan.)</i>)</p> <p>Gali vykti bet kokioje aplinkoje, kur užtikrinama tyła.</p>
<p>Programos sąsaja su bendrosiomis ugdymo programomis (<i>kelintos klasės, kokių pamokų turinį papildo / praplečia edukacinė programa</i>)</p>	
<p>PRIEDAI (<i>išvardinti pridedamus priedus</i>) <i>Skaidrės, užduočių šablonai, virtualių testų nuorodos, nuorodos į videomedžiagą, edukatoriaus pasakojimo tekstas (pagrindiniai akcentai)</i> <i>Pastaba: jei priedai kito nei WORD formato ir pridedamos medžiagos negalima patalpinti šiame faile, įklijuoti nuorodą į Google diską.</i></p>	<p>Priedas Nr. 1 Teksto pavyzdys (tekstas kopijuotas iš Ukmergės Vlodo Šlaito viešosios bibliotekos fondų skolintos knygos); Priedas Nr. 2 Edukacijos klausimai, perskaičius tekstą.</p>
<p>Edukacinės programos interaktyvumas ir inovatyvumas (<i>kokios šiuolaikinės technologijos naudojamos, kokiais būdais į aktyvią veiklą įtraukiami dalyviai, kas naujo, netikėto inovatyvaus edukacinėje programoje</i>)</p>	<p>Susirinkusi auditorija – tai asmenys, negalintys skaityti spausdinto teksto. Todėl klasikinių kryžiažodžių sprendimas jiems neprieinamas. Tačiau šie žmonės labai mėgsta tokią pramogą. Taip pat pastebėta, kad po paprastų garsinių skaitymų, diskusijų metu, kartais kyla aršios diskusijos dėl tekste paminėtų faktų – ne visi juos gerai įsimena, tenka pakartotinai kai kurias teksto vietas perskaityti. Ši edukacija skirta lavinti atmintį – tam, kad būtų galima atsakyti į klausimus, reikalingas susikaupimas klausant skaitomo teksto. Tokiu būdu akcentuojamos teksto vietos geriau įsimenamos.</p>
<p>Grižtamojo ryšio fiksavimas (<i>įvardyti, kokia forma bus fiksuojamas grįžtamas ryšys, pavyzdžiui, skiriama laiko dalyvių refleksijai, pokalbiui su dalyviais apie programos turinį ir kokybę, vykdoma anketinė apklausa ar kt.</i>)</p>	<p>Auditorija negali rašyti. Todėl refleksija bus atliekama diskutuojant po edukacijos. Pagrindines dalyviams kilusias mintis užrašys edukatorius.</p>

Informaciniai šaltiniai ir literatūra (naudoti ruošiant edukacinę programą ir naudojami edukacinės programos metu)	1. Eik pas Moką pasimokyt...: Ukmergės krašto padavimai ir pasakojimai. Valdo leidykla, 2007. P. 71–72.
Kita informacija (kita svarbi / papildoma informacija nepaminėta anksčiau, naudingos nuorodos, papildoma medžiaga)	Pateiktas tekstas tik galimas pavyzdys. Kiekvienai edukacijai reikia ieškoti kito teksto ir rengti kitą klausimyną.

EDUKACINĖS PROGRAMOS VIENO UŽSIĖMIMO NUOSEKLUS PLANAS

Rekomenduojama pildyti siekiant atskleisti edukacijos programos turinį, parodant kaip aukščiau aprašyti dalykai bus vykdomi, kaip modeliuojamas ugdymo turinys, parenkami veiksmingi ugdymo metodai ir formos ir pan.

Aprašoma edukacinės programos eiga, įvardijamos pagrindinės dalys, trumpai aprašoma jų esmė, trukmė, kiekvienoje dalyje įvardijama **edukatoriaus ir dalyvių veikla, naudojami ugdymo metodai ir pan.**

EDUKATORIAUS VEIKLA	DALYVIO VEIKLA	PASTABOS
ĮVADINĖ DALIS (trukmė 5 min.)		
Edukatorius pristato literatūros šaltinį, iš kurio paimtas tekstas ar teksto dalis. Paaškina taisykles: kokie edukatoriaus ir dalyvių veiksmai edukacijos metu.	Dalyviai išklauso taisykles ir pateikia klausimus, jei jų kyla.	
PAGRINDINĖ DALIS (trukmė 40 min.)		
Edukatorius aiškiai ir suprantamai perskaito tekstą. Pabaigęs skaityti, paklausia, ar viskas buvo aišku, ar suprantami visi žodžiai, ar yra klausimų. Jei klausimų yra, edukatorius dar kartą perskaito neaiškias vietas, pakartoja neišgirstus ar nesuprantamus žodžius, jei tokių dalyviams buvo. Paklausia, ar jau galima pradėti klausimų–atsakymų dalį. Klausimų–atsakymų dalyje edukatorius aiškiai ir po vieną pateikia klausimus. Susirinkusieji spėlioja. Spėti galima daug kartų, tačiau sufleravimo nėra. Atspėjusiojo vardas įrašomas į lentelę. Pabaigus atsakinėti į visus klausimus, pasiūloma kūrybinė užduotis – iš atsakymų pirmųjų raidžių pamėginti sudėti kokį nors žodį. Jei žodžio sudėti neįmanoma, raidės pavienės, tuomet edukacija baigta. Suskaičiuojami atsakymai ir išrenkamas daugiausia	Edukatoriui skaitant tekstą, visi įdėmiai klausia. Nuo klausymo kokybės priklauso atspėtų atsakymų kiekis. Pabaigę klausytis skaitomo teksto, dalyviai klausia, jei kas nors buvo neaišku. Išsiaiškinus neaiškias vietas, prasideda klausimų ir atsakymų dalis. Į edukatoriaus pateiktus klausimus atsako dalyviai. Edukatorius patvirtina, ar dalyvio atsakymas buvo teisingas. Baigę atsakinėti į klausimus, dalyviai mėgina atlikti kūrybinę užduotį – iš gautų atsakymų pirmųjų raidžių sudėlioti kokį nors žodį – tuo atveju, jei jis susidėlioja.	

teisingų atsakymų pateikęs asmuo. Smulkus prizas iš LAB fondo.		
BAIGIAMOJI DALIS (trukmė 15 min.)		
Edukatorius paprašo pasidalinti mintimis apie įvykusią edukaciją. Dalyvių nuomones užrašo ant lapo kaip refleksiją.	Diskutuoja apie edukacijos naudingumą užsiėmimo dalyviams.	

1 PRIEDAS

Teksto pavyzdys (tekstas kopijuotas iš Ukmergės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos fondų skolintos knygos)

2 PRIEDAS

Edukacijos klausimai perskaičius tekstą

3 PRIEDAS

EDUKACINĖS PROGRAMOS VERTINIMO FORMA

Edukacinės programos pavadinimas	„Negaliu skaityti, galiu žinoti“
Programos rengėjas (-ai) (pareigos, vardas pavardė)	Lietuvos aklųjų bibliotekos Vartotojų aptarnavimo skyriaus vyriausioji bibliotekininkė Ukmergėje Asta Girnienė
Pateikimo vertinimui data	2022-09-15

EDUKACINĖS PROGRAMOS VERTINIMO FORMA

Vertinimo kriterijus	Kriterijaus rodiklis	Apibūdinimas	Įvertinimas	
			Atitinka / atitinka iš dalies	Neatitinka
Turinys	Programos vertingumas	Planuojama edukacinė programa yra aukštos meninės, kultūrinės ir / ar socialinės ir / ar edukacinės vertės	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	
	Aktualumas	Programos turinys yra aktualus tikslinei grupei	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	
	Sąsaja su bendrojo ugdymo programomis	Programa siejasi ir / ar papildomo mokyklinio ugdymo programą	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	

Struktūra	Aiški ir nuosekli struktūra, atitinkanti programos turinį	Edukacinė programa yra aiškiai struktūruota, ugdymo metodai ir formos atitinka edukacinės programos turinį	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	
Metodai	Skatinamas aktyvus dalyvavimas ir įsitraukimas	Užtikrinamas edukacinės programos dalyvių: įsitraukimas, skatinamas aktyvus dalyvavimas ir interaktyvumas;	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	
	Dominuoja aktyvūs mokymosi metodai, naudojamos naujausios technologijos	Efektyviai taikomi aktyvūs mokymo(si) metodai, ugdantys kūrybiškumą ir kritinį mąstymą, išradingai naudojamos technologijos;	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	
Kompetencijos	Kultūrinio, meninio ir socialinio sąmoningumo didinimas	Edukacinė programa prisidės prie dalyvių kultūrinio, meninio ir socialinio sąmoningumo didinimo	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	
	Kitų kompetencijų lavinimas	Edukacinės programos dalyviai be kultūrinių, meninių ir dalykinių kompetencijų stiprins ir kitas kompetencijas (asmenines, socialines, iniciatyvumo ir kūrybingumo, komunikavimo, pažinimo, mokėjimo mokytis kompetencijas)	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	
Pritaikyta aplinka		Edukacija vyksta saugioje ir tam pritaikytoje erdvėje	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	

Programos pritaikymas asmenims, turintiems specialiųjų poreikių	Programos rengėjai atsižvelgs ir sieks užtikrinti specialiųjų ugdymo poreikių turinčių asmenų įtrauktį	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	
Programoje numatytas dalyvių grįžtamojo ryšio fiksavimas	Programos rengėjai pasirinkta forma (žodžiu arba raštu) atlieka dalyvių apklausą apie programos turinį ir kokybę	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	
Vadovaujamosi neformalaus švietimo principais	Edukacinės programos kūrėjai, kurdami edukacinę programą, vadovaujasi neformalaus švietimo principais	Atitinka (DB) Atitinka (JV) Atitinka (JG)	
Pastabos, pasiūlymai ir komentarai			

Išvados:

Aprašas parengtas aiškiai ir detaliam bei suprantamam. Gerai apibrėžtas programos tikslas, uždaviniai ir siekiami rezultatai. Labai gerai apgalvotas grįžtamojo ryšio fiksavimas, pasikartojimas ir priminimas. Vertinu labai gerai (DB)

Aprašas parengtas tvarkingai ir suprantamam, suformuluojamas pagrindinis tikslas ir gaunamas rezultatas. Atskleidžiama programos nauda ir svarba. Viskas konkrečiu ir paprastu. Vertinu labai gerai. (JV)

Aprašas išsamus, aiškios veiklos, uždaviniai ir tikslas. Programa tinkama naudoti su įvairiomis auditorijomis, lengvai pritaikoma. Skiriamas dėmesys dalyvių refleksijai, o tai leidžia, esant poreikiui, koreguoti būsimų užsiėmimų veiklas. Vertinu labai gerai. (JG)

Edukacinių programų vertinimo darbo grupės pirmininkas:

Informacinių išteklių skyriaus vedėja Dalia Balčylytė

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Nariai:

Kultūrinių veiklų kuratorė Janina Vileikienė

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Vartotojų aptarnavimo skyriaus vedėja Justina Gagarina

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

**EDUKACINĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATŲ
STEBĖSENOS FORMA**

Edukacinės programos pavadinimas:

Programos koordinatorius (pareigos, vardas, pavardė):

Programos vykdytojas (pareigos, vardas, pavardė):

Rodiklis ir jo aspektai	Vertinimas[1]	Vertinimo pagrindimas
1. Veiklų prieinamumas 1.1. Programos aprašas yra viešai prieinamas lankytojams bibliotekos svetainėje. 1.2. Reguliariai atnaujinama ir patraukliai pateikiama informacija apie teikiamą edukacinę programą bibliotekos svetainėje, kituose viešinimo kanaluose. 1.3. Sudarytos galimybės asmenims, turintiems specialiųjų poreikių ar negalią, patiriantiems socialinę atskirtį ar esantiems rizikos grupėje naudotis edukacine paslauga. 1.4. Jeigu programa yra mokama – taikoma aiški paslaugos kainodara.		

<p>2. Ugdymo tikslai ir pasiekimai</p> <p>2.1. Edukacinės programos turinys, metodai, formos pritaikytos tikslinės grupės poreikiams ir galimybėms. Veiklos užsiėmimo metu vykdomas nuosekliai.</p> <p>2.2. Jeigu programos turinys ar pobūdis reikalauja, taikomi kūrybingi ir inovatyvūs / interaktyvūs metodai.</p> <p>2.3. Edukacinė programa lanksti, esant tam tikroms situacijoms gali vykti ne pagal išankstinį planą, tačiau veiklos dera su planuotu turiniu.</p> <p>2.4. Dalyviai įgyja naujų gebėjimų, ugdomos dalyvių bendrosios kompetencijos bei vertybinių nuostatų.</p>		
<p>3. Darbuotojų kompetencija</p> <p>3.1. Programą parengė ir vykdo bibliotekos specialistai savo kompetencijų ribose.</p> <p>3.2. Programos vykdytojas yra kompetentingas, motyvuotas, gebantis dirbti su auditorija ir patraukliai perteikti žinias.</p>		
<p>4. Fizinė ugdymo(si) aplinka ir priemonės</p> <p>4.1. Užsiėmimai vykdomi edukacinių programų specifikai pritaikytoje aplinkoje arba erdvėse, kurios lengvai pritaikomos pagal programos specifiką.</p> <p>4.2. Erdvės yra saugios, pritaikytos asmenims, turintiems specialiųjų poreikių.</p> <p>4.3. Edukacinėse veiklose naudojama įranga ir priemonės yra saugios ir atitinka programos turinį, dalyvių amžių ar poreikius.</p>		
<p>5. Psichologinė aplinka</p> <p>5.1. Edukacinės veiklos metu kuriama ir palaikoma emocinė ir intelektualinė ugdymą skatinanti aplinka. Užsiėmimo vedėjo ir dalyvių santykis grindžiamas pagarba.</p> <p>5.2. Užsiėmimų dalyviai turi galimybę rodyti iniciatyvą, jaučiasi saugūs ir pasitikintys savimi bei kitais, gali išreikšti savo nuomonę.</p>		

<p>6. Grįžtamasis ryšys</p> <p>Dalyviai ir juos lydintys asmenys turi galimybę vertinti edukacinės programos kokybę ir teikti pasiūlymus jai užtikrinti. Atsižvelgiant į šiuo duomenimis tobulinama vykdoma edukacinė programa ir kuriamos naujos.</p>		
---	--	--

Data

Išvados:

.....

.....

.....

.....

.....

[1] Atitinka – TAIP, neatitinka – NE / ARBA Apibendrinamąjį vertinimą rekomenduojama išreikšti trimis lygiais – aukštas / vidutiniškas / žemas.